

LEDELSENS BERETNING 2021

Ledelsens beretning til generalforsamlingen

Indledning - Mikael Wortmann

Ind imellem skal man som ledelse sætte sig ind i helikopteren og løfte sig op og kigge ned på hele matriklen. Og her i corona tiden har det været en væsentlig faktor. Hvad gør vi – hvad vil vi – hvad er det vigtigste af alt i vores skoleform og Børnehus. Skære ind til benet og finde det vigtigste i arrangementer og dagligdag.

Øverst oppe over alt hvad vi laver – der hvor det hele starter – der har vi LIVSDUELIGHED.

Det er det der er vores vigtigste opgave – en dannelsesopgave. Og herfra trækker vi tråde ud til dansk, tysk, matematik osv. Men også til måden vi er sammen med børnene på. Måden vi taler med og ikke til børnene. Måden hvordan vi voksne er over for hinanden. Både som kollegaer, men også hvordan forældre og ansatte taler og er sammen.

Og det er så sandelig blevet udfordret det sidste års tid.

Først én nedlukning i 8 uger, hvor vi alle famlede os frem og rettede ind efter selv det mindste komma i restriktionerne. Restriktioner der var forskellige fra Børnehuset til Friskolen til Efterskolen. Noget der godt kunne udfordre jer forældre som havde børn flere steder, og noget der godt kunne udfordre os ansatte fordi noget man eksempelvis måtte i børnehuset, måtte man ikke i friskolen og noget andet måtte og må man i efterskolen.

Men vi kom igennem det, og var klar til et nyt skoleår.

Et skoleår med restriktioner, men vi var i gang. Personligt har jeg mest af alt savnet morgensangen. Morgensangen hvor fællesskabet viste sit værd, hvor hver dag kunne starte med et smil fra glade børn.

Men der var nu stadig mange ting, som der blev sat en stopper for.

Men efteråret kørte og BANG kom næste nedlukning, bedst som vi var sendt på juleferie.

Igen blev I forældre sat under pres for at få en dagligdag til at køre, men også ansatte skulle igen til at opfinde en ny hverdag.

Uanset om vi her taler om børn, forældre eller ansatte, så blev der knoklet for at få hverdagen til at hænge sammen. På mange forskellige måder med vidt forskellige genåbninger.

Men hvad gør det ved vores sted? Jeg tror på det, men jeg er bekymret..

Vi ER en holdningsskole. Vi ER et sted hvor vi har forventninger til hinanden, hvor vi er afhængige af hinanden, hvor vi har behov for at mødes og snakke om alt fra økonomi, til børneopdragelse, til sunde madpakker, hvordan vi gerne vil lære børn alt om hvordan og hvorfor man skal kunne lyne sin jakke, kunne den tyske grammatik, eller være gode venner og hjælpe hinanden.

Som voksne har vi lært/ eller er blevet tvunget til, at blive hjemme og passe ungerne samtidig med arbejdet. Men også at trække stikket og bare være sammen. At samfundet ikke havde åbent og vi i familierne skulle underholde os selv.

Men hvorfor er jeg så bekymret?

Det er jeg af to grunde:

1: Vi er som skole og børnehus bundet op på det forpligtende fællesskab. Hvor står vi henne når alt igen er åbent? Er børnene klar til at give hinanden krammere, at glæde sig til at skulle på tur uden bekymringer eller at stå tæt i en samlet flok?

Er vi ansatte – er I forældre- parate til igen at give slip? Er der bekymringer når vi arrangerer en fælleslejrskole hvor alle mødes på kryds og tværs? Eller skal stå tæt i U-bahn i Berlin?

Eller ganske enkelt afholde haveaftner eller skolekomedier hvor vi sidder tæt?

Vi er der ikke endnu, men jeg ser frem til en normal hverdag uden mundbind og uden bekymringer for et tæt forpligtende fællesskab med sang, leg og dans.

Den anden grund der bekymrer mig er hvad vi får for et samfund, når vi er igennem. Kommer vi i årevis til at leve med kontrol, coronapas og mundbind. Misforstå mig ikke – jeg er tilhænger af både vaccination og coronapas, men kun for en periode for at samfundet kan lukke op.

Men kommer vi til at leve med kontrol frem for tillid. Ikke kun kontrol ovenfra, men også kontrol os mennesker imellem bare her i Sdr. Nærå? Hvornår bliver det naturligt at gå uden mundbind, kunne impulsivt gå i biografen eller bare give hånd af høflighed?

Kommer vi til at opleve et splittet samfund hvor de enkelte familier vælger til og fra hvornår de vil sende deres børn til børnefødselsdag eller møde op til et skolearrangement, med det resultat at vi aldrig kommer tilbage til det forpligtende fællesskab?

Så er vi tilbage ved min indledning. Det der er afgørende. At vi gør vores børn livsduelige. At vi lærer dem at der er et liv efter corona med sang, leg, dans og fællesskab. At vi lærer dem at forfølge deres drømme. Børn når ikke længere i deres voksenliv, end hvad de drømte om som barn. Citat Grundtvig.

Og det er rigtigt. Børn skal drømme om frihed, om fællesskab om et liv efter corona og om, at de kan ramme månen med en slangebøsse – hvis bare de øver sig nok.

Og vi ER en holdningsskole, med et forpligtende fællesskab, og det skal vi lære hinandens børn.

Vi skal gøre vores børn livsduelige - klar til livet. Hverken erhvervslivet eller coronalivet, men livet.

Tak for ordene i denne omgang.

Efterskolen - Mikael Wortmanns del:

Når det er mig der starter med at gå herop og snakke efterskole, så er det jo fordi at sådan startede året.

Vi havde en alvorlig nedgang af elever til dette skoleår, så foruden de afskedigelser der fulgte med økonomiplanen, så måtte vi sige farvel til både pedel, en i køkkenet og 2 ansatte i efterskolen grundet lavt elevtal. I den forbindelse søgte Henrik og hans familie tilbage til Fredericia hvor han havde fået nyt job, og Mark trak sig også. Beslutningen blev at Anna, Majbritt og jeg kørte videre og derved sparede en efterskoleleder for resten af sidste finansår, og med mig som efterskoleleder.

Det har ikke været uden udfordringer at starte året med et forholdsvis lavt elevantal og tilsvarende lavt efterskoleansatte.

Men jeg vil starte med at rose personalet. De har virkelig rykket sammen i båden, taget fra og fået ting til at fungere. Mange opgaver skulle der findes nye løsninger på, og ovenpå både afskedigelser og fratrædelser manglede ind imellem de folk som førhen havde løst forskellige opgaver.

Vi startede med 55 elever. Og indtil for nyligt havde vi også 55, men er nu 50.

Men også her satte coronaen sit præg. Nye elevers dag blev uden forældre, men med 55 glade efterskoleelever som jo så fik en anderledes dag.

Og skoleåret blev ændret og tilpasset hele tiden alt efter restriktionerne.

Eksempelvis havde vi vores store performance forestilling i efteråret. Eleverne og lærerne knoklede for at lave en virkelig flot forestilling – måske i virkeligheden den flotteste nogensinde, men der var igen udfordringer. Hvem måtte komme ind på skolen - hvem kunne vi vise den for?? Der var mange begrænsninger. De gamle elever eller andre skoler måtte ikke komme.

Det blev til to forestillinger. Den ene for to klasser i friskolen.

Restriktionerne tillod i efterskolen at afslutte et faglig forløb med forevisning for forældre, men det måtte ikke få klang af et socialt arrangement. Så forældre fra Dronninglund, Løjt Kirkeby og selv Bornholm kom hertil for at se forestillingen. Men uden så meget som at få en kop kaffe på skolens grund.

Men vi har lært at leve med det, og i vores dagligdag accepterer eleverne i store træk at de ikke må komme på hinandens gange osv. Det er ikke helt rigtig efterskole, men det er tæt på.

Alt i alt fik vi i fællesskab skabt et godt efterskoleefterår uden rejse, men med masser af glæde, sang og dagligdag.

Vi gik glade på juleferie, uden at ane hvad der lå forude. Enkelte værelser var stadig pyntet op, og det var de så også et par måneder inde i det nye år.

Sidst på efteråret startede processen omkring at få ansat en efterskoleleder pr. 1. januar.

Et nyt finansår kunne byde ind på denne løsning – en løsning som ganske enkelt var nødvendig, og har vist sig at være virkelig god. Det er nemlig en fornøjelse at kunne præsentere Johnnie Frederiksen, som er vores nye Efterskoleleder, og som vil fortælle om 2021 indtil nu, og hvor vi står til næste år.

Værsgo til Johnnie

Efterskolen – Johnnie Frederiksen

Kære Generalforsamling.

Mandag den 4. januar var dagen, hvor der for alvor skete noget nyt. Nyt arbejde og et arbejde, hvor jeg forinden havde gjort mig mange tanker om hvad der ville møde mig. Jeg havde en forestilling om, at jeg stille og roligt skulle glide ind i hverdagen, være med på tilsyn, undervisning, have gode snakke med eleverne på værelserne, spille spil i spisesalen, danse folkedans sammen med eleverne og synge sammen med dem. Og ikke mindst møde de nye kollegaer, have god tid til mange gode og konstruktive pædagogiske samtaler og drøftelser omkring hverdagen, var noget at det jeg virkelig så frem til....., men så indhentede virkeligheden os og vi blev lukket yderligere ned.

Uvisheden var stor, for hvad skulle der nu ske, hvordan skulle elevernes og kollegaernes hverdag se ud? Så den "rolige" indføring i skolens hverdag, vist sig nu at være noget helt andet. En af de ting der blev søsat allerede i uge 2 i nedlukningen, var den digitale samling. Her mødtes vi for første gang, eleverne, kollegaerne og jeg. Der blev sunget sange, fortalt historier og præsenteret kontaktgruppetiltag, til glæde for hele skolen. Mange bød ind og mange var med. I uge 8 var mange af os lærer afsted i det meste af Danmark med en lille hilsen til næsten alle eleverne. Det vakte stor glæde i de små hjem.

For at mærke hvor eleverne var henne i deres "Corona-skole" blev der sat et særligt fokus på socialtrivsel, hvor kontaktlærerne bl.a. "gik tur" med deres kontaktelever og havde digitale kontaktgruppe møder. 2 gange i ugen var der obligatorisk aftenaktiviteter, hvor lærerne udviste stor kreativitet i det digitale fællesskab. Eleverne havde også mulighed for sammen at gå til "fælles digital morgenmad". Der blev også indkaldt til forældremøder på Zoom med fokus på den hjemlige trivsel og hvad vi gjorde her på skolen.

Tiden uden elever på skolen gik bl.a. med "walk and talk" med de nye kollegaer, der blev iværksat mindre praktiske opgaver, malet, afholdt en del møder og overgangen fra "Intra" til den nye kommunikationsplatform "Viggo" blev en aktiv del af hverdagen. Indretning og renovering af E-sportslokalet blev også sat i sving og i slutningen af februar var lokalet klar til brug med nye gamer-maskiner. I mellemtiden afventede vi Fase I i genåbningen og hvornår den ville indtræde.

Den 15. marts var så dagen med genåbningen og Fase I var en realitet. Dagene vi fik til at planlægge hvordan eleverne skulle komme tilbage, blev brugt til fulde. Spørgsmålene var mange, hvordan med test, hvordan med afstand, hvordan med primærgrupper, hvordan med sang, hvordan med ....., ja vores spørgsmål var mange. Ret hurtigt blev der iværksat test og podning og den nye efterskolevirkelighed begyndte at indfinde sig med Corona afstand, mundbind og en vatpind i næsten. Vi kunne heldigvis fastholde formen på vores samlinger – nu i fysiske primærgrupper.

Efter påske kom Fase II og vi skulle nu overgå til selvtest/ podning og 2 af os lærer var på kursus for at blive certificerede podere. I starten var eleverne noget skeptiske, så der blev vist og set videoer, snakket og instrueret i hvor langt sådan en pind egentlig skulle op og hvor mange gange den skulle rundt..., men på trods af lidt startvanskeligheder, er vi faktisk nærmet blevet "Midtfyns mester i selvpodning", og såvel elever som personale er super gode.

Da hverdagen meldte sig og april viste sig fra sin knap så milde side, begyndte vi så små at tage fat på planlægningen af skoleåret 21-22. Mange pædagogiske overvejelser blev

vendt og drejet til lærermøderne, i pauserne og i de små snakke på tilsyn. Årsplanen, det nye skema og nye dannelsesperspektiver kom på dagsordenen. Nogle af de nye tiltag er elevmøde og fællesmøder, hvor eleverne på skift er dem der er ordstyrer, referent og sender en dagsorden ud til møderne.

Til fællesmøderne deltager alle elever og alle lærer. Vi vil nemlig gerne udfordre de unge og arbejde målrettet med, hvad de kan være for deres kammerater, og dernæst hvad de kan være for sig selv. I lærergruppen vil der desuden være et øget fokus på fagteams, kontaktgruppeteams og gangteams – kort sagt trivselsgrupper der skal bidrage til, at hverdagen fra et lærer- og elevsynspunkt er rar at være i. Vi holder af hverdagen – hver dag er vigtig.

I år har eleverne haft mulighed for at vælge 2 linjefag. Fremover kan de vælge ét linjefag og forskellige valgfag. Dette for at give eleverne mulighed for fordybelse i ét aktivt eller kreativt fag, og samtidig give dem oplevelser med fag, de måske ikke ville have valgt, hvis de havde været derhjemme.

Til efterskolerne generalforsamling her den 29. maj var der en debat om at efterskolerne skal være for alle. Debatten kom bl.a. ind på, at der ligesom er 2 grene af for alle. Den ene var "Gentofte ghettoen", altså et område, hvor det procentvis er de færreste elever der vælger et år på efterskole. Så en opfordring til, at vi ser ud også inkluderer dem fra de mere velstående "ghettoer" Som skoleform skal vi afspejle samfundet og åbne op for, at samfundslag på tværs kan mødes. Den anden var en opfordring til, at vi fortsat skal sikre, at vi er Hele Danmarks Efterskole, og ikke kun har øje for dem der gerne vil gå den gymnasiale vej.

Her har vi på Midt fyns Efterskole taget endnu et initiativ, idet vi har tilmeldt både 9. og 10. klasse til "E2E med verdensmålene i hænderne" (IBO), hvor afsættet er de 17 verdensmål. Kort fortalt får eleverne i projektet øje på bæredygtighedsdagsordene, de tager ejerskab til bæredygtighed og de ser det i et uddannelsesmæssigt perspektiv. Fokus er meget på gruppearbejde, samarbejde med lokale virksomheder, det at kunne tænke innovativt på kanten af boksen, lave en pitchvideo og kunne sælge sin idé. Gevinsten er, at alle elever er "tvunget" ud på en erhvervsskole, hvormed de er bedre oplyste til at træffe et valg, når de skal vælge ungdomsuddannelse. Projektet afløser projektopgaven for 9. klasses vedkommende og OSO for 10. klasse. E2E kan også være med til at nedbryde fordomme om erhvervsskolerne, hvilket de fra Fagbevægelsens Hovedorganisation også satte på spidsen ved efterskolernes generalforsamling.

Undervejs i genåbningen har vi haft fokus på aktiviteter vi gerne måtte lave inden for de gældende restriktioner og anbefalinger. Her har vi haft "Højskoledage" med et meget varieret indhold, spænnende lige fra foredrag og fortællinger, anlæggelse af en atriumgård, aktive deltagere i den landsdækkende affaldsindsamling, holdt mexicaner fest, været på overlevelsestur (korpset) og været på oplevelsesture som Fangerne på Fortet, Legoland og Gorillapark. Højskoledagene er sat på skemaet, for at give eleverne et nyt udsyn – et udsyn med rod i en virkelighed de kender. Den verden mange kender er efterhånden kun et "swipe" væk. Det kan være godt for nogle fællesskaber, men på samme side også udfordrende for andre. Den digitale dannelse og det ansvar vi har som skoleform, skal også sættes på dagsordenen. I en verden, hvor den nærmeste "ven" altid ligger i baglommen og hvor vi næsten har alle muligheder for at blive lige hvad vi har lyst til, kan mødet med virkeligheden på samme tid synes fjern og distanceret. Vi tror på, at en god og

sund udvikling oftest finder sted i mødet med det, der handler om noget andet og mere end blot en selv.

Med lempelserne fredag den 21. maj, fik vi igen mulighed for at gæster på skolen..., og ja det var faktisk dejligt. Den 27. maj havde vi besøg af 75 kommende elever og forældre, hvor der var personlige samtaler og en fælles tale fra Mikael og jeg. Derefter blev eleverne samlet omkring forskellige aktiviteter, og forældrene blev sat i grupper for at drøfte efterskole-forældre-dilemmaer. Den 28. maj havde vi de nuværende forældre inde til at prøve at være "efterskoleelev" for en dag, hvor de sammen med deres unge menneske var til samling, med på de forskellige linjer, spiste aftensmad sammen og så eleverne lave deres gymnastikopvisning. Tilbagemeldingerne fra begge arrangementer har været meget positive.

Ellers har vi sat gang i en renovering af gangene i lejlighedskupeerne i hovedbygningen og flyttet de elever der boede her er flyttet over i øst bygningen. Lejlighederne kommer til det kommende skoleår til at fremstå imødekommende, lyse og venlige.

Nu er der knap 4 uger tilbage i skoleåret og vi glæder os over hver dag sammen med de unge mennesker og de oplevelser vi har sammen med dem. De kommende 2 uger står på prøver og forskellige aktiviteter, og den sidste uge har vi outro-uge. Her skal vi bl.a. gøre hovedrent og på tur til Djursland. Den sidste skoledag er lørdag den 26. juni, hvor forældrene henter deres unge menneske. Vi har forhåbentlig givet de unge mennesker en oplevelse af at have været en del af samværsformer der rækker ud over mainstream. De har på egen krop oplevet, at dannelsesprojektet ikke er en lykkefabrik. De har oplevet det analoge fællesskab.

//Johnnie Frederiksen, juni 2021

Friskolen – Anna Illum Nielsen

Kære Generalforsamling.

I sproget ser vi aftryk af den tid, vi lever i. Denne coronatid, vi er midt i er ingen undtagelse. Vi har fået mange nye ord, som fx albuehilsen, drive-in-gudstjeneste og begrebet *fællessang hver for sig*. Jeg vil nu tage fat i et ord, der er med til at sætte en dagsorden. Et ord, der begyndte at dukke op for et år siden: læringsefterslæb. Lad mig med det samme sige, at jeg ikke selv har og heller ikke selv kommer til at bruge det ord. Men de, der taler om læringsefterslæb, definerer det som værende den læring, alle landets hjemsendte skoleelever er gået glip af under nedlukningerne. Det er interessant og også skræmmende, at vi kollektivt kan acceptere et begreb som læringsefterslæb.

Prøv at lytte til ordet: det giver virkelig dårlig samvittighed. Konsekvensen af det er, at en hel generation af skoleelever er dårligere stillet, med mindre vi indretter sommerskoler og aftenskoler til dem, så de kan indhente det mistede.

Den tænkning udspringer af en forståelse af læring som en veldefineret mængde af viden, alle skal nå at tilegne sig. Den tænkning er jeg meget uenig i.

Tænk sig, hvis vi definerede læring anderledes. Tænk hvis jeg påstod, at man altid lærer, at vi ikke kan være i situationer, hvor vi ikke lærer. Når vi bliver såret af en god vens uhensigtsmæssige adfærd, eller når vores kæreste kæledyr en dag ikke kan leve mere, så

lærer vi. Vi lærer om de store følelser, og det er en markant anderledes måde at lære på, end ved at læse om de store følelser i en bog.

Når jeg taler om den type læring, så er jeg inspireret af Lene Tanggaard, der blandt andet beskæftiger sig med læring og kreativitet. I skulle unde jer selv at få lov at lytte til hende en dag.

Lene Tanggaard har et interessant begreb, nemlig læringsglemsel. Det handler ikke om at glemme det, man lærer, men om at være i situationer eller aktiviteter, der ikke har ét bestemt formål, men hvor læring opstår spontant gennem fri og kreativ tænkning.

Det er denne læring, der er så interessant, for når man som barn i en skolesammenhæng er sammen med engagerede voksne, der tager eleverne med ud af klasserummet og knytter oplevelser og relationer og kreative processer sammen med læringsindholdet, så glemmer eleverne, at de lærer. Fordi de lærer for livet. Jeg har ofte tænkt, at skoleeleven Anna ville have elsket at være elev på Sdr. Nærrå Friskole -netop fordi lærerne her gør de ting.

Corona-generationen, som nogle kalder den, har om nogle lært noget, som vi er mange, der ikke havde mulighed for at lære i vores skoletid. Hvad det er, de har lært, er nok lidt tidligt at begynde at definere, men lad os være nysgerrige på det. Vi er midt i en meget interessant tid, og vores børn får nogle håndtag og redskaber til at være i verden, som vi voksne kommer til at kunne lære rigtig meget af, er jeg sikker på.

Uden at overraske nogen kan jeg røbe, at coronaen har fyldt en anelse i skoleåret 2020/2021. Der har været et hav af nye, ændrede og opdaterede retningslinjer, og det har sandsynligvis været en fest for dem, der elsker at dykke ned i den slags detaljer. Med stolthed kan jeg sige, at vi har efterlevet retningslinjerne. Og det har til gengæld ikke altid været en fest, men derimod en nødvendighed. Derfor glæder det mig også, at der nu endelig lempes på retningslinjerne, og vi nu kan tage på lejrskoler og igen planlægge mindre, sociale arrangementer. Det har vi i dén grad glædet os til.

Vi har både været igennem tilfælde af smitte og hjemsendelser af de, der var nære kontakter. Tak for jeres parathed og villighed til at bakke op om at få alle hurtigt hjem og i isolation. Det er stærkt gået.

På personalesiden har vi desværre måtte sige farvel til Kalina. I Kalinas stilling blev Anne-Marie ansat, og det er vi meget glade for. Velkommen til dig, Anne-Marie.

På sidste generalforsamling fortalte jeg om fokuspunkter og arbejdsplaner for skoleåret. Som fokuspunkt har vi haft begrebet ansvarlighed, og som arbejdsplan har vi haft en overordnet it-plan.

Jeg skal med det samme sige, at vi ikke er nået så langt, som vi gerne ville. Måske havde vi en tro på, at skoleåret ville blive uden påvirkning af corona. Måske var vi der, hvor vi tænkte, at den ekstraordinære nedlukning af landets skoler var noget, vi havde lagt bag os. Sådan blev det ikke. Og det er sin sag at arbejde med skoleudvikling, når man skal gøre det hver for sig.

It-planens første step er i gang, nemlig en overgang fra skoleintra til Viggo. Efterskolen er flyttet over til Viggo, og friskolen kommer til det henover sommeren. Næste step herfra er en afklaring af, hvilke programmer, der kan integreres i Viggo, om det skal være google eller office -og derefter kan en it-plan udarbejdes.

I lærergruppen kom det i dette skoleår til at stå klart, at der var et ønske om en styrket sammenhængskraft og en rød tråd på skolen. Både i forhold til vores elever, men også i det mindset, lærerne har omkring deres arbejde.

Det er et spændende og udfordrende arbejde, hvor facit ikke bare ligger foran os, men som kræver mange snakke, diskussioner og nogle gange ligefrem frustrationer.

Det store aftryk på skolen i den her forbindelse er, at fra næste år er alle teams nedlagt. Der er ét team, og det er lærerteamet, der fra august mødes hver torsdag. I det kommende skoleår vil vi blandt andet arbejde på en revision af vores bånd (oplevelsesbånd, forundringsbånd og fordybelsesbånd), så de også bidrager til den røde tråd i fagene.

I løbet af de kommende måneder er landets vaccineplan, som det ser ud nu, gennemført. Det betyder, at vi måske og forhåbentlig kan se ind i et nyt skoleår, hvor vi endelig kan rykke tættere sammen og dyrke det fællesskab, vi skatter så højt. Tak til jer forældre for den store forståelse og opbakning til den måde, vi har måtte drive skole på i over et år nu. Det betyder enormt meget for os at mærke, at I er trygge ved vores måde at håndtere corona-situationen på. Selv om vi har været hver for sig og med afstand, så jeg har lært, at vores skolefællesskab er blevet ved med at være stærkt, selvom vi ikke har kunnet dyrke det, som vi gerne ville. Jeg glæder mig til atter at invitere jer alle fysisk ind ad døren igen.

Til lærerne vil jeg sige: wow! I har endnu en gang vist, at lærere er gjort af noget særligt. For vores elever har I lyst i mørket, I har givet dem læ i blæsevej, og I har oven i købet formået at fortsætte med at lave helt fantastisk skole for dem. Tak til jer og tak for jer.

Også tak til bestyrelsen. Tak for rigtig godt samarbejde. Jeg nyder den gode opbakning fra jer. Og så til slut vil jeg også sige tak til mine tre ledelseskollegaer -for samarbejdet, sparringen og tilliden, det betyder meget for mig.

Jeg vil slutte, hvor jeg startede: ved læringsbegrebet. Lad os ikke dvæle ved, hvad vi er gået glip af. For at bruge og udfordre den gamle metafor om, hvorvidt glasset er halvt tomt eller halvt fyldt, må jeg lige trække Maria Stidsen ind i billedet. Maria har et klistermærke på sin computer. Det gør op med den halvtomme/halvfylde metafor, for i virkeligheden, for en videnskabsmand er glasset altid fyldt -enten med vand, vin, luft eller noget helt fjerde. Lad os være nysgerrige på, hvad der er i vores glas, og lad os give os hen i den læring, der opstår undervejs.

Tak for ordet.

//Anna Ilum Nielsen, 2. juni 2021

Børnehus og SFO – Majbrit Hindsgavl Nielsen

Kære Generalforsamling

Kender I det - de der tidspunkter på et år, hvor man lige pauser - stopper op og kigger tilbage på den tid der er gået siden vi gjorde det sidst. For mange af os er det måske til nytår eller når man har fødselsdag. I den her verden er det også på en aften som i aften - på generalforsamlingen.

Når man arbejder i den pædagogiske verden med de helt små børn, læner vi os op af nogle nøglesætninger i dagtilbudsloven som: fremmelse af trivsel, læring udvikling og dannelse. Der står også børnene skal have at fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring.

Det er vigtige sætninger, og en del af grundlaget for vores arbejde. Det pædagogiske personale i både Børnehus og sfo går på arbejde hver dag, og knokler med at sammensætte en dagligdag for børnene, som netop skaber rum for dannelse, udvikling, tryghed osv. Men når jeg står her og kigger tilbage på det seneste år, vil jeg godt indrømme, at jeg indimellem har tænkt, at det virkelig er og har været en udfordring med alle de restriktioner, vi har været underlagt. Personalet har skulle være kreative ud over det sædvanlige. Der har været tilfælde, hvor vi har tænkt, at det kan altså ikke lade sig gøre, men hvor vi alligevel har fundet en vej i det.

Og fundet en vej - det har vi. Her i tilbageblik kan jeg helt ærligt sige, at det er lykkedes os at lave en anden slags hverdag, men stadig en hverdag hvor børnene trives, dannes og udvikler sig. Man siger at "at slagte en hellig ko giver en fantastisk bøf" - og vi HAR slagtet nogle hellige køer. Og det er ikke alle bøfferne som er blevet helt fantastiske, men mange af dem er faktisk.

Vi er blevet tvunget til at tænke anderledes, hvilket har resulteret i nye gode ideer som måske ellers ikke ville være opstået.

Jeg har et stort behov for at rose og anerkende personalet i vuggen, børnehaven og sfo'en for det kæmpe store stykke arbejde I har gjort under vanskelige forhold.

Mange tak for jeres kreativitet, ansvarsfølelse, store faglighed og gode humør. I er en fornøjelse at arbejde sammen med.

Så vil jeg sige lidt om Børnehuset:

Vi har fejret to bemærkelsesværdige fødselsdage i Børnehuset i år. En første-fødselsdag som altid er stort, samt en 5 års fødselsdag, som er halvrundt.

Vuggestuen havde sin første fødselsdag d. 1. maj 2021, og den dag var det et helt år siden, at vi første gang åbnede dørene for de allermindste. Fire søde små "næsten-babyer" tog vi imod, og der kom i de følgende måneder yderligere 5 mere til. Det betyder, at vi har fuldt hus - dvs. 9 børn.

Sikke et år det har været!! Det har været travlt, udmattende (især for Tine og Lisa som var dem som stod i centrum for det hele), praktisk udfordrende og frustrerende. MEN det har også været fantastisk, sjovt, givende, udviklende og berigende.

Vi er slet ikke færdige med at samle erfaringer, som vi skal bruge både pædagogisk og praktisk. Vi får hele tiden ideer til, hvordan vi kunne tænke os at indrette os bedre, nye aktiviteter vi kan lave osv. osv.

Nogle ting kan vi rykke på med det samme, og andet er vi nødt til at vente lidt mere på. Men helt sikkert er det, at det at vi har fået de 0-3 årige ind, har givet noget godt til hele huset. Det giver os nye muligheder for at tænke endnu mere i helheder, det betyder en større personalegruppe, og dermed flere at sparre med, og det giver noget godt til børnene, at kunne lære fra at omgås børn som enten er større eller mindre end en selv. Personalet holder senere i juni måned en pædagogisk lørdag, hvor vi med alle de

erfaringer vi har samlet i løbet af vuggen første år i rygsækken, skal arbejde med, hvordan vi bliver endnu bedre til at blive 'et helt hus. Det glæder vi os meget til.

Den halvrunde fødselsdag er jo naturligvis fordi Børnehuset som helhed fejrede sin 5 års fødselsdag d. 1. april. Dermed tror jeg godt at vi kan sige, at vi officielt er gået fra at være et Ildsjæleprojekt til at være et etableret Børnehus.

Børnehuset som helhed har i det forgangne år haft to primære fokuspunkter:

- at arbejde os grundigt ned i den styrkede pædagogiske læreplan
- at sikre at vores børnene stadig har en god og udviklende hverdag - på trods af Corona og alle de restriktioner der følger med den. Det har jeg allerede sagt lidt om.

Arbejdet med den Styrkede pædagogiske læreplan er en fortsættelse af det stykke arbejde, som vi tog hul på sidste år. Det er et lovpligtigt dokument der beskriver vores hverdag, pædagogiske tanker og aktiviteter, og som samtidig er et evalueringsredskab, som vi kan bruge, for hele tiden at være skarpe på at vi leverer den pædagogiske kvalitet som vi skal.

Til august er vi blevet varslet, at der skal igangsættes en evaluering af arbejdet med læreplanerne på landsplan, men meldingen til os fra FMK er, at vi er ret langt fremme i processen i forhold til nogle af de andre institutioner, så min forventning er, at det bliver et overkommeligt stykke arbejde.

Corona - ja vi kender den jo betydeligt bedre end vi gjorde sidste år ved denne tid, og dermed har vi også fundet et mere fornuftigt leje. Dels har vi også på dagtilbudsområdet fået nogle lempelser undervejs, og vi har fundet ind i nogle rutiner som vi har fået ind på rygraden.

Når det er sagt, så ser vi som alle andre virkelig frem til, at vi kan komme tilbage til vores NORMALE hverdag igen. Vi bruger mange kræfter på rengøring af kontaktpunkter og legetøj, vi glæder os til de uformelle snakke med forældrene når de henter eller bringer - faktisk er der forældre som ikke rigtigt har været inde på stuerne, da de kun har været hos os under Corona, vi glæder os til at vi kan få alt vores legetøj frem igen, og endelig så glæder vi os til, at vi igen kan arbejde mere på tværs med vores kolleger på resten af matriklen. Det blir' godt igen - lige om lidt!!

Endelig så blev 2021 året hvor de private dagtilbud blev en del af de minimumsnormeringer som der blev vedtaget i forbindelse med finansloven.

Indtil 2024 bliver vi gradvist tilført flere midler, således, at når ordningen er fuldt indfaset i 2024, så skal der være 1 pædagogisk medarbejder pr. vuggebarn, og 1 pr. børnehavebarn. Man har endnu ikke helt kunne gøre op med sig selv, hvordan dette skal regnes ud: er det på institutionsplan eller kommuneplan, tæller vi hoveder eller timer, er det hele dagen eller måske kun midt på hvor alle er på arbejde??? Spørgsmålene er mange, og vi får sikkert svar på et tidspunkt. Indtil videre så ansætter vi personale i de timer vi får midler til, og så må vi se når vi kommer lidt nærmere 2024 - der skulle vi gerne blive lidt klogere.

SFO

Vores SFO har nu snart kørt et helt år med "den nye besætning". I august fastansatte vi Kristina, Pernille og Mathilde. Da vi havde Generalforsamling sidst i august 2020, var de lige blevet ansat. Det er meget specielt, at skifte $\frac{3}{4}$ af en personalegruppe på en gang, og jeg tror at der har været mange - nok inkl. forældre, som var spændte på, hvordan det ville gå. Det har jo heldigvis endnu engang bevist sig, at ingen er uundværlige, og uanset hvor glade vi var for det gamle hold, så er vi også blevet virkelig glade for de nye.

Det at bevare Fritterens sjæl og identitet har været vigtig for os, samtidig med, at når der kommer nye folk ind, skal de jo selvfølgelig også have lov til at præge deres hverdag, pædagogikken osv.

Derfor afholdt vi i slutningen af september en pædagogisk lørdag, hvor emnet netop var: hvordan beholder vi det bedste af det gamle, og krydrer det med nye tiltag. Det kastede mange gode snakke af sig, og jeg synes virkelig, at de nye - som ikke er så nye mere - virkelig har taget ansvar i en meget udfordrende situation. For ikke nok med at vi har vi en næsten helt ny personalegruppe, vi har også manglet vores mest erfarne mand i næsten et halvt år OG vi har Corona. (Hilsen fra Peter)

I forhold til Corona, så har vi i Fritteren været og er stadig udfordrede. Klasserne må ikke blandes, så det betyder en pædagog til hver klasse. Det kan godt være svært, hvis der er en flok som vil cykle, nogle vil klatre i træer og andre vil gerne lave en kreativ aktivitet. Ud over det spritter vi kontaktpunkter og vasker legetøj hver dag lige som i Børnehuset. Det fungerer, og jeg synes at vi formår, at få skabt en meningsfuld hverdag for ungerne på trods af Corona.

Men som jeg sagde tidligere, så blir' det godt igen - lige om lidt, så vi er også begyndt at vove at tænke lidt fremad.

Den samme dag som Børnehuset holder vi også pædagogisk lørdag. Her skal vi snakke om livet i SFO'en efter Corona. Herunder vil vi også have fokus på håndteringen af den udfordring der kommer med, at vi har en flok børn, hvor flere af klasserne ikke har oplevet andet, end at være adskilt fra de andre klasser, og kun at skulle forholde sig til en voksen. Der er fordele ved, at den enkelte pædagog kommer så tæt på sin klasse, men vi skal ha' lavet en plan for, hvad vi gør når vi skal til at blandes igen, og man ikke længere er så tæt på kun en voksen, for det bliver en udfordring for flere børn (og sikkert også et par forældre).

Vi har allerede gang i planlægningen af aktiviteter, og jeg kan afsløre, at hvis Corona ellers vil, så vil vi i næste skoleår genintroducere den legendariske fritterovernatning for 0.-3. klasse. Det bliver stort og vi glæder os!!

Børnehuset og SFO'en i fællesskab er ved at tage hul på nogle overvejelser omkring, hvad vi kan og skal bruge hinanden til, og det spiller godt sammen med de gennemgående overskrifter jeg kan se tegner sig for det nye år: Overgange og sammenhængskraft. Det bliver spændende og vi ser frem til arbejdet - både med hinanden og også med jeres skønne børn.

Her til sidst vil jeg gerne sige tak til jer forældre for samarbejdet. Jeg er imponeret over jeres evne og vilje til at samarbejde og finde løsninger når Corona har tvunget os til at bede jer om det. Mange tak!

Ligeledes tak for samarbejdet og støtten med og fra bestyrelsen. Jeg er aldrig i tvivl om jeres opbakning og gode intentioner - det betyder meget.

Og endelig til mine ledelseskolleger Anna, Mikael og Johnny - også stor tak til jer. Det er guld værd, at have jer til at læne sig op af og også til indimellem hengive sig til virkelig sort humor sammen med. Det har vi indimellem haft brug for i det forgangne år - det vil jeg godt erkende.

Det var alt fra Børnehuset og Sfo'en - tak for ordet.

//Majbrit Hindsgavl Nielsen, juni 2021

Afrunding - Mikael Wortmann

Vi har i de 4 år jeg har været med ikke kunnet køre to år i træk med den samme bemanning i ledelsen. Af forskellige grunde, som I kender, har der været en udskiftning.

Nogle vil måske kalde det en naturlig udvikling, andre at det var ikke så godt og nogle vil måske bare acceptere tingenes tilstand.

Men hvorom alting er, har vi i 4 år arbejdet med forskellige organisationsmodeller. En model vil altid være afhængig af hvem der sidder i ledelsen og antal.

Vi har det godt i ledelsen med hinanden og jeg er faktisk både rigtig glad og stolt over dem.

Stolt over det de præsterer, og over hvordan de ser på deres opgave og den ildhu de leverer.

Men I skal ikke være i tvivl om, at det også til tider er et knoklearbejde – noget der trækker tænder ud. Vi er kommet igennem vores økonomiske krise. Det var hårdt for alle, og vi står stadig i en dagligdag hvor coronaen sætter mange betingelser. Man kan godt opleve det som et tour de France løb. Alle kæmper sig op ad en stejl bakke og ser målet på toppen. Men lige som man er på toppen, ser man et nyt bjerg – og vi ved ikke hvor mange bjerge vi skal bestige og hvor længe det varer. Og tro mig – det tærer på jer derhjemme, men det tærer også på personalet og ledelsen.

Jeg vil godt sende en tak til den samlede personalegruppe for at have klatret op ad adskillige bjerge det sidste halvanden år. Bjerge, som til tider kunne virke uoverstigelige, men sammen fandt vi vejen.

Samme tak skal lyde til bestyrelsen, for I sidder med ansvaret i sidste ende. Tak for tilliden til at vi har styr på det og i det mindste gør alt hvad vi kan. Tak for samarbejdet.

I administrationen har der også løbende været en udskiftning. Lea har været der længst, dvs. lidt over 3 år, Lotte kom i oktober og Tine startede 1. maj.

I har også oplevet at skulle finde løsninger og veje. En stor tak til jer for ofte at blive et par timer ekstra for at få tingene til at fungere. Og en tak til jer for at accepterer at bedst som I tror at jeg sidder på min pind og I kan spørge om noget, så er jeg et eller andet sted på matriklen og kommer først tilbage et par timer senere. Tro mig det kræver tålmodighed, og den har I heldigvis- tak.

Samme tålmodighed har køkkenet, når jeg i sidste øjeblik kommer og beder om mad til møder mm – tak.

Også Flemming skal ha en stor tak – han knokler løs, og det er utroligt hvad han når.

Sidst, men ikke mindst, tak til jer forældre for at bakke op. I er også blevet presset i denne tid, og vi ved at I har gjort rigtig rigtig meget for at få tingene til at hænge sammen. Jeg er dybt imponeret over hvorledes det kan lade sig gøre at lukke skoler og børnehuset, og I så bare finder løsninger.

Men lad os håbe, at vi snart er tilbage ved den helt rigtige dagligdag, og hvor glæden, dansen og legen netop er dagligdag.

Og hermed stopper årets pædagogiske beretning.

Forstander, Mikael Wortmann, 2. juni 2021